

La plaça del Diamant

Mercè Rodoreda
Dijamantski Trg

-А ако мој вереник дозна?

Младић се још више приближи и смешећи се рече, зар тако млада, а већ има вереника?

А док се смешкао, усне су му се развукле, па сма му видела све зубе. Имао је мајмунске окице и носио је белу кошуљу на танке, плаве пруге, заврнутих рукава изнад лактова, с откопчаним дугметом на крагни. Тај момак изненада се окренуо и стаде на врховима прстију да посматра околу па се врати према мени и каза, опростите, па стаде да виче: хеј!...да ли је ко видео мој сако? Био је тамо поред музичара! На једној столици! Хеј!... Па ми још каза да су му однели сако и да ће се одмах вратити, и да ли бих била љубазна да га сачекам. Настави да виче: Синтет!... Синтет! Жулијета, боје канаринца са зеленим везом, однекуд се појави и рече ми: заклони ме јер морам да се изујем... Цркла сам... Рекла сам јој да не могу да се померим с места јер ми је један младић који тражи свој сако, а веома му је стало да игра са мном рекао да га сачекам. А Жулијета ми рече, играј, само ти играј... А било је и вруће. Деца су испаливала ракете и петарде на сваком углу. По поду је било семенки лубеница, а по ћошковима коре лубеница и празних пивских флаша, а по околним крововима такође су бацали ракете. Па и по балконима. Гледала сам лица обасјана знојем и младиће како марамицом бришу чело. Музичари су свирали и били задовољни. Све као на некој декорацији. И пасо добле. Затекла сам себе како идем горе-доле и, као да допире из далека бивајући тако близу, чух глас онога младића како ми говори, видите ли да и сами умете да играте? Па сам осетила мирис јаког зноја и изветреле колоњске воде. А мајмунске очи су сијале тик до мојих, а са сваке стране лица, медаљица ушију. Ластиш ми се крвнички заривао у месо, а моја мајка мртва па не може да ме посаветује, јер сам том малдићу казала да мој вереник ради као кувар у Колону, а он прасну у смех па ми рече да га много жали јер ћу за годину дана ја бити његова господарица и његова краљица. И да ћемо играти на лутрији за Цветницу на Дијамантском тргу.

Моја краљица, рече.

И рече да ми је казао да ћу за годину дана бити његова госпођа а да га ја нисам ни погледала, па да сам га онда погледала, па да је онда казао, немојте ме тако гледати, јер ће морати да ме дигну с пода, и да сам му тада рекла ма има мајмунске очи а он се искида од смеха. А ластиш око струка попут сечива, а музичари, тарари! тарари! А Жулијете ни за лек. Нестала. А ја сама, с тим очима испред себе, никако да ме напусте. Као да се цео свет претворио у те очи па нема начина да ми се измакне. А ноћ је одмицала све заједно с кочијом звезда и весеље се разбуктавало, венац цвећа за Цветницу и девојка с граном, сва у плавом, врти ли се врти... А моја мајка на гробљу Светог Жарвасија, а ја на Дијамантском тргу... Продајете слатке ствари? Мед и џем?... А уморни музичари одлажу инструменте у футроле, а онда их поново ваде из футрола јер неки сусед наручује валцер за све, а сви као чигре. Кад је валцер завршен, људи су почели да излазе. Ја сам рекла да сам изгубила Жулијету, а младић рече да је он изгубио Синтета, па рече, кад будемо сами, и свако буде у својој кући, и улице остану празне, ви и ја ћемо одиграти ударни валцер на Дијамантском тргу... Врти ли се врти, голубице. Погледала сам га а било ми је веома нелагодно, па сам му рекла да се зovem Наталија, а кад сам му казала да се зovem Наталија, он се опет насмеја и каза да ја могу да имам једно име: Голубица. Тада сам потрчала, а он потрча за мном, немојте се плашити... Зар не схватате да не можете сами

улицом, да ће неко да ми вас украде?... Па ме ухвати за мишицу и заустави ме, зар не видите да неко може да ми вас украде, Голубице? А моја мајка мртва, а ја укопана као права глупача, а ластиш стеже ли стеже око струка, стезао ме као да је привезан жицом за гранчицу папрати.

Па сам поново потрчала. А он за мном. Радње затворене, спуштених лимених завеса, а излози пуни непомичних ствари, мастионица и упијача и разгледница и лутака и размотаних бала и алуминијумских судова и чипканих тканина... Па смо избили на главну улицу, а ја узбрдо, а он за мном, и обоје трчимо, а у протоку времена он и даље објашњава, Голубица, оног дана када сам је упознао на Дијамантском тргу даде се у трк, и тачно испред трамвајске станице, фљапс!, и стаде јој подсукња.

Кончана гајкица је пукла и оде подсукња. Прескочила сам је, а умало да се спотакнем, јер ми се једна нога углавила, али ја и даље трчим као да ме јуре сви ђаволи пакла. Стигла сам кући и по мраку сам се бацила на кревет, на мој девојачки кревет, од месинга, као да сам бацила камен. Било ме је срамота. А када сам се уморила од тога да ме буде срамота, изула сам ципеле једним замахом и расплела косу. А Кимет је годинама касније и даље причао о томе као да се управо десило, покидао јој се ластиш а трчала је као лахор...

Traducido por Silvia Monrós